

Κώστας Παπαδάκης

Η Ολυμπιάδα φεύγει, το φακέλωμα έρχεται

Ήταν πραγματικά εντυπωσιακά τα πανηγυρικά εγκαίνια, η επίδειξη των μέτρων και εγκαταστάσεων ασφαλείας στο λιμάνι του Πειραιά τη Δευτέρα 21 Ιουνίου 2004, επίδειξη που έγινε μπροστά στους εκπροσώπους των μυστικών υπηρεσιών των «7+1», την Ελληνική Αστυνομία, το Λιμενικό και την αμερικανική εταιρεία που είχε την ευθύνη όλου του έργου.

Ο στόχος ήταν ένας πολίτης στην προβλήτα του Αγίου Διονυσίου, που η κάμερα έδειχνε ότι στεκόταν σε αναμονή του πλοίου. Μέσα σε τρία δευτερόλεπτα στην πρώτη οθόνη υπήρχε ολόσωμη φωτογραφία του και στη δεύτερη διακρινόταν καθαρά το πρόσωπό του από απόσταση ενός μέτρου. Μέσα σε πέντε δευτερόλεπτα υπήρχε και ήχος, ο στόχος συνομιλούσε σε κινητό τηλέφωνο. Ύστερα από 17 δευτερόλεπτα υπήρχε στα μικρόφωνα ο διάλογος και στην οθόνη του κομπιούτερ εμφανιζόταν ο αριθμός του κινητού τηλεφώνου του πολίτη-στόχου και ο αριθμός του τηλεφώνου τον οποίο είχε καλέσει.

Η επίδειξη υπήρξε απόλυτα επιτυχημένη τόσο για τη ποιότητα της εικόνας και

του ήχου όσο και για τους χρόνους μέσα στους οποίους επιτεύχθηκαν.

Ο στόχος είχε επιλεγεί τυχαία, διόλου απίθανο, καθώς δεν ήταν παρά ένα δείγμα μιας συνολικής κατηγορίας ανθρώπων που φαίνεται ότι στα χρόνια που έρχονται θα αποτελούν τη μάζα μέσα από την οποία θα ανασύρονται οι εχθροί της Νέας τάξης πραγμάτων.

Όλοι ύποπτοι. Οι ύποπτοι αποτελούν τη δεξαμενή μέσα από την οποία επιλέγονται και αντλούνται οι υπ' αριθμόν 1 εχθροί της σημερινής κοινωνίας, οι τρομοκράτες. Μέτρα λοιπόν για την προστασία της δημοκρατίας από τους υπόπτους.

Και το σύστημα καταγραφής των υπόπτων είχε μια πρώτη τάξεως πρόβα τζενεράλε για να λειτουργήσει, την Ολυμπιάδα 2004.

700.000 ύποπτοι, από τους οποίους 64.717 καταγράφηκαν ως ανεπιθύμητα πρόσωπα μέσα από το σύστημα Σένγκεν· τα στοιχεία τους καταχωρίστηκαν στη Γενική Διεύθυνση Ασφάλειας Αθηνών και έτσι εξασφαλίστηκε η απαγόρευση πρόσβασής τους στην Ελλάδα την περίοδο διεξαγωγής των Ολυμπιακών Αγώνων.

1,2 δις ευρώ, το προϋπολογισμένο κόστος για τα έξοδα της ασφάλειας των Ολυμπιακών αγώνων και το πανίσχυρο σύστημα επικοινωνιών-ηλεκτρονικό εγκέφαλο C41.

1.572 κάμερες παρακολούθησης, αντί των αρχικά προβλεπομένων 1.100, ή πιο πριν 290, τοποθετημένες σε διάφορα σημεία του κέντρου της Αθήνας με πλήρη συστήματα οπτικής και ηχητικής καταγραφής των δραστηριοτήτων που επιτελούνται στους χώρους εμβέλειάς τους.

Κάμερες ικανές να παρακολουθούν την ιδιωτική και δημόσια ζωή, τα κοινωνικά και πολιτικά δρώμενα του χώρου της πόλης. Με την άδεια της «Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα» (Αρχή) αλλά και με σύμφωνη γνώμη του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου. Αιτιολογία της άδειας της Αρχής η ασφάλεια των Ολυμπιακών Αγώνων. Αιτιολογία της γνώμης του εισαγγελέα του Αρείου Πάγου η διαχείριση της κυκλοφορίας των οχημάτων. Η τελευταία μάλιστα έχει και μόνιμο χαρακτήρα, διότι δημιουργεί άλλοθι προκειμένου να παραμείνουν οι κάμερες και μετά τη λήξη των Ολυμπιακών αγώνων.

Αντίθετα η Αρχή παρείχε την άδεια με τους όρους να μη γίνεται καταγραφή εικόνων της εισόδου ή του εσωτερικού των κατοικιών, να μην είναι δυνατή η λήψη και η ακρόαση συνομιλιών περιοίκων και περαστικών, να ενημερώνεται το άτομο ότι εισέρχεται σε χώρο που βιντεοσκοπείται, να τηρηθούν τα μέτρα ασφαλείας του συστήματος επεξεργασίας και τα δεδομένα αυτά να τηρούνται για επτά (7) μόνο ημέρες.

Δεν χρειάστηκε καν άδεια κατά την κρίση της Αρχής, αφού διαβεβαιώθηκε αρμοδίως ότι δεν καταγράφει ευαίσθητα δεδομένα, αλλά ότι εμπίπτει στις κανονικές αρμοδιότητες της ελληνικής αστυνομίας. Έτσι η νεοσύστατη Διεύθυνση Ασφάλειας Ολυμπια-

κών Αγώνων δεν μπόρεσε καν στον κόπο να ζητήσει την άδεια για την ιπτάμενη σάρωση και παρακολούθηση των πολιτών από το γνωστό αερόπλοιο Ζέτελιν, το οποίο τελικά δεν συνάντησε εμπόδιο παρά μόνο από τους ανέμους των πρώτων ημερών που δυσκόλεψαν την πτήση του. Αλλά και το Πρωτοδικείο Αθηνών συνελικουρώντας το εθνικό όραμα απέρριψε αιτήσεις που είχαν κατατεθεί από μαζικούς φορείς για την απαγόρευση της λειτουργίας του.

Δυνατότητα άσκησης ελέγχου ανύπαρκτη, καθώς με τέσσερις (4) μόνο ελεγκτές η «Αρχή Προστασίας» αδυνατεί να ελέγξει τις κάμερες, ακόμα δε περισσότερο να ελέγξει το κέντρο διαβίβασης των δεδομένων αυτών μέσα στα γραφεία του υπεύθυνου επεξεργασίας των δεδομένων, δηλαδή της Ελληνικής Αστυνομίας, για να διαπιστώσει το είδος των συλλεγόμενων δεδομένων και την καταστροφή τους μετά το επταήμερο.

Στις 4 Οκτωβρίου 2004, μετά τη λήξη των Ολυμπιακών Αγώνων, η Αρχή θα επανεξετάσει το θέμα της διατήρησης των συσκευών παρακολούθησης στην Αθήνα, προκειμένου να αποφασιστεί η περαιτέρω διατήρησή τους ή μη. Όπως αναφέρθηκε ήδη, η αιτιολογία της διατήρησής τους είναι ήδη έτοιμη.

Δυνάμεις και ένοπλες συνοδείες ασφαλείας κυκλοφόρησαν στον ελληνικό χερσαίο και θαλάσσιο χώρο παραβιάζοντας το άρθρο 27 του Συντάγματος, το οποίο απαιτεί τη θέσπιση ειδικού νόμου και μάλιστα με απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των βουλευτών, προκειμένου να επιτραπεί διέλευση ξένων στρατιωτικών δυνάμεων από τη χώρα. Βαφτίζοντας VIP τους αθλητές τους πέτυχαν, ενεργοποιώντας μια παλιά διακρατική συμφωνία, να τους συνοδεύουν ένοπλοι φρουροί στη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα.

Κι ακόμα, στο λιμάνι του Πειραιά αμερικανικά συνεργεία διενεργούσαν τον έλεγχο των κοντέινερ. Εξάλλου και το Συμβούλιο Μόνιμων Αντιπροσώπων του ΝΑΤΟ είχε αποφασίσει, ύστερα από αίτημα μάλιστα της μόνιμης ελληνικής αντιπροσωπείας, να ενεργοποιήσει την Ειδική Μονάδα Αντιτρομοκρατικής κρούσης, ώστε να είναι έτοιμο να χρησιμοποιηθεί, όταν και εάν το αποφασίσουν οι αρμόδιες Ελληνικές αρχές, έτσι ώστε με ένα τηλεφώνημα από την Ελλάδα στο Νατοϊκό στρατηγείο της Νάπολης μέσα σε δύο ώρες η ομάδα αυτή να μπορεί να βρίσκεται στην Ελλάδα, προκειμένου να επέμβει. Ενώ με προηγούμενες αποφάσεις του το ΝΑΤΟ είχε θέσει στη διάθεση της Ελλάδας Ραντάρ ΑWAKS και είχε εντείνει και επιτείνει τις περιπολίες πολεμικών πλοίων στη Μεσόγειο και τις ελληνικές θάλασσες, ενώ είχε θέσει και άλλη μία ειδική Νατοϊκή ομάδα σε ετοιμότητα για την αντιμετώπιση τρομοκρατικής επίθεσης με βιοχημικά όπλα.

Όλα αυτά τα «μέτρα ασφαλείας» έθεσαν σε σοβαρή αμφισβήτηση θεμελιώδεις συνταγματικές διατάξεις που κατοχυρώνουν ατομικές ελευθερίες, όπως η προστασία της ανθρώπινης ζωής και αξιοπρέπειας (άρθρο 2), η ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας, η συμμετοχή στην κοινωνική και πολιτική ζωή της χώρας και οι ατομικές ελευθερίες (άρθρο 5), το άσυλο της κατοικίας και της ιδιωτικής ζωής (άρθρο 9), η προστασία του πολίτη από τη συλλογή και επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (άρθρο 9^Α), η υποχρέωση του κράτους να εγγυάται την εξασφάλιση των ανθρωπίνων και των κοινωνικών δικαιωμάτων του ανθρώπου (άρθρο 25).

Μπήκαμε δηλαδή σε μια κατάσταση έκτακτης ανάγκης, γιατί τέτοια αποτελεί η αναστολή θεμελιωδών ελευθεριών και δι-

καιωμάτων, χωρίς σχεδόν να τηρηθούν οι διατυπώσεις τις οποίες το ίδιο το Σύνταγμα (άρθρο 48) ορίζει.

Και αν κρίνουμε από τα δημοσιεύματα και από τις διαθέσιμες ορισμένων φορέων πριν από την Ολυμπιάδα, θα βλέπαμε και πάρα πολλά άλλα, όπως για παράδειγμα τις φυλακές-σκουπά του Ασπροπύργου, οι οποίες κάτω από την αντίδραση της κοινής γνώμης τελευταία στιγμή δεν λειτούργησαν, καθώς επίσης και τη δυνατότητα να απαγορευτούν οι διαδηλώσεις και οι κινητοποιήσεις με απόφαση του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης ύστερα από εισήγηση του Αθήνα 2004.

Η Ολυμπιάδα τελείωσε, αλλά οι κάμερες μένουν. Και δεν μένουν μόνο στους δρόμους της Αθήνας. Μένουν σε χώρους εργασίας, στα γήπεδα, σε διάφορους δημόσιους χώρους, και νομιμοποιείται το ηλεκτρονικό φακέλωμα και κυρίως εθίζεται η κοινή γνώμη στην ανοχή των παραβιάσεων των δικαιωμάτων της. Μια ανοχή που ξεκινάει από τις κάμερες και την παρακολούθηση της ιδιωτικής ζωής και φυσικά δεν μπορεί παρά να περιέχει και την παρακολούθηση και καταγραφή και δημόσιων δραστηριοτήτων, πλήττοντας έμμεσα το δικαίωμα της ελευθερίας της πολιτικής δραστηριότητας, αφού το μάτι του Μεγάλου Αδελφού βρίσκεται πάνω από τα πάντα, και καταλήγοντας στις εργασιακές σχέσεις, οι οποίες για άλλη μια φορά γνώρισαν ένα αφάνταστο ξεχείλωμα προς εξυπηρέτηση του μεγάλου στόχου της ολοκλήρωσης των έργων ενόψει της Ολυμπιάδας, με το γνωστό υπέρογκο άλλωστε τίμημα, από εργατικά ατυχήματα, τους 13 νεκρούς και δεκάδες τραυματίες των Ολυμπιακών έργων.

Ανοχή απαραίτητη για τον διεθνή «αντιτρομοκρατικό» σχεδιασμό, στον οποίο η Ελλάδα μετέχει ψυχή τε και σώματι, με

άπειρα δείγματα γραφής της σε διεθνές και εσωτερικό επίπεδο τα τελευταία χρόνια: Τρομονόμοι, Σύμβαση έκδοσης Ευρωπαϊκής Ένωσης-ΗΠΑ, αποδοχή του νέου δόγ-

ματος ΝΑΤΟ, ανοχή του ψεύδους που οδήγησε στον πόλεμο του Ιράκ, Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης, έκτακτη νομοθεσία.